

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.416.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 11602, wniesioną w dniu 25 sierpnia 2025 r. przez Panią Posłankę Paulinę Matysiak, w sprawie nierównego traktowania osób z niepełnosprawnościami w procedurze przyznawania świadczenia wspierającego proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

W aktualnym stanie prawnym przepisy dotyczące ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu, standardy w zakresie ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu oraz szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Dz.U. z 2023 poz. 2581).

Zgodnie z treścią art. 4b ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, potrzeba wsparcia to następstwo braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej. Przy ustaleniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku oraz niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, zdolność osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności, związanych z obszarami codziennego funkcjonowania oraz rodzaj wymaganego wsparcia, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do jej wykonania oraz konieczności wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą, mającą na celu zapewnienie zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej. Ocena poziomu potrzeby wsparcia jest dokonywana przez składy ustalające poziom potrzeby wsparcia, złożone ze specjalistów odpowiednio przygotowanych do jej wykonywania. Parametrem wyrażającym w sposób liczbowy miarę niezbędnego dla danej osoby wsparcia jest poziom potrzeby wsparcia. Zgodnie z treścią art. 4b ust. 3 cytowanej ustawy, poziom potrzeby wsparcia ustala się w wartościach punktowych w skali od 0 do 100. Zgodnie z § 5 ust. 1. rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia skład ustalający, w jednym miejscu i czasie, określa poziom potrzeby wsparcia osobie zainteresowanej, przy zastosowaniu formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności, na podstawie: obserwacji, wywiadu bezpośredniego oraz oceny funkcjonowania, a także informacji wskazanych w kwestionariuszu samooceny trudności w zakresie wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem. Potrzebę wsparcia ustala się w odniesieniu do 32 określonych i precyzyjnie zdefiniowanych w rozporządzeniu czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, stanowiących zestaw uniwersalnych aktywności człowieka i opracowanych w oparciu o składnik drugi „Aktywności i uczestniczenie” Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), obejmujący pełny zakres dziedzin dotyczących funkcjonowania zarówno z perspektywy pojedynczej osoby jak i społeczeństwa. Zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania – jeżeli osoba zainteresowana nie ma zdolności do samodzielnego wykonania danej czynności – określa się rodzaj wymaganego wsparcia oraz częstotliwość wymaganego wsparcia,

którym jest przypisana określona wartość punktowa. Zgodnie natomiast z § 11 ust. 9 przedmiotowego rozporządzenia, ustalenie poziomu potrzeby wsparcia w odniesieniu do danej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania dokonywane jest w oparciu o algorytm przewidujący, iż wartość punktową potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania określa się jako iloczyn współczynnika określającego zdolność do samodzielnego wykonywania czynności, rodzaju wymaganego wsparcia, współczynnika częstotliwości wymaganego wsparcia i wagi przypisanej do danej czynności. Ostatecznie uzyskany przez osobę zainteresowaną poziom potrzeby wsparcia jest wyrażony wartością punktową stanowiącą sumę 25 najwyższych iloczynów ustalonych dla czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania.

Pragnę wyraźnie podkreślić, że standardy w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia są jednolite w odniesieniu do wszystkich osób ubiegających się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. W ocenie poziomu potrzeby wsparcia uwzględniane są wszystkie aspekty funkcjonowania osoby niepełnosprawnej oraz brane są pod uwagę wszystkie rodzaje niepełnosprawności (fizyczna, psychiczna, intelektualna i sensoryczna), wpływające na obniżenie autonomii osoby zainteresowanej. Ustalony poziom potrzeby wsparcia odnosi się do wsparcia będącego następstwem braku lub utraty autonomii osoby zainteresowanej, mającego swoje źródło w naruszonej sprawności organizmu, nie zaś wsparcia związanego z wiekiem osoby. Ponadto każda osoba ubiegająca się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia musi legitymować się ważnym orzeczeniem ustalającym stopień niepełnosprawności albo orzeczeniem równoważnym, o którym mowa w art. 5 albo art. 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Aktualnie w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej trwają prace związane z przeglądem stosowania przepisów ustawy oraz standardów, o których mowa w art. 4b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przepisów wydanych na podstawie art. 6b⁶ ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz procedur postępowania w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia. Pragnę podkreślić, iż Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych na bieżąco monitoruje proces wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, w tym jego terminowość, oraz szkoli wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności objęte nadzorem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakresie stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, w tym pełnienia przez członków zespołów powierzonych im funkcji z najwyższą starannością, tak aby wymagane prawem poszczególne czynności podejmowane w procesie oceny poziomu potrzeby wsparcia były wykonywane z zachowaniem najwyższych standardów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Łukasz Krasoń
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/